

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం

పఠజ్ఞాపకం, సమీక్షణికం, ప్రభుత్వ పాలనా

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదలు కోవచ్చువేమోగాని,
సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను,
హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు.....”

-డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు

2022

విషయ సూచిక

భాగము	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
భాగము - I	రాజ్యం - స్వభావం	
	రాజ్యం పరిణామం : వ్యవస్థలు	3
	ప్రపంచీకరణ - రాజ్యం	11
భాగము - II	ప్రభుత్వ పాలన - రాజ్యం, సమాజం	18
	రాజ్యంపై భావనలు	
భాగము - III	రాజ్యం : ఉదారవాద, మార్క్సిస్టు దృక్పథాలు	29
	గొంధీ ఆలోచనా విధానం	35
	సవ్య ఉదారవాద దృక్పథం	44
	రాజ్యం మరియు ప్రభుత్వ పాలనా శాస్త్రం	
భాగము - IV	విధాన రూపకల్పన, అమలు, విశ్లేషణలో ఉద్యోగిస్వామ్యం పాత్ర	55
	భారత ఉద్యోగిస్వామ్య సమకాలీన నేపథ్యం	65
	సాంప్రదాయ ఉద్యోగిస్వామ్య మౌలిక భావన - సవాళ్లు	74
	సంపరిపాలన - భావన	81
	సంస్కరణల దిశ : ప్రభుత్వ సంస్థలు	98
	సూతన ప్రభుత్వ సిద్ధాంతాలు (వ్యవస్థ)	111
భాగము - V	పౌర సమాజం పాలన	
	పౌరులు - పాలన మధ్య సంబంధాలు	127
	సామాజిక సమానత్వం, భాగస్వామ్యం, సరళత్వం మరియు స్వయం ప్రతిపత్తి	138
	అభివృద్ధిలో పౌరసమాజ వ్యవస్థల పాత్ర	149
	ప్రజాస్వామిక ప్రజా ఉద్యమాలు	160
	సామాజిక భాగస్వామ్యం - స్త్రీలు, బలహీన వర్గాలు : పర్యావరణ అంశాలు	166
	ఉద్యమ ధోరణులు	
భాగము - VI	ప్రపంచీకరణ - ప్రభుత్వ పాత్ర	177
	ప్రభుత్వ పాలనలో నైతికతాంశాలు	183
	మూడుతున్న పాలనా సంస్కృతి - సవాళ్లు	190

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం

పాలనా-శాస్త్ర సిద్ధాంతాలు

"మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదలు కోవచ్చునేమోగాని, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను, హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు....."

-డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు

2021

విషయ సూచిక

భాగం	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
ఖండం - I : పరిచయం		
1	ప్రభుత్వ పాలన శాస్త్రం- సమగ్ర పరిచయం	3
2	వ్యవస్థ స్వభావం - రకాలు	13
3	పాలనా సిద్ధాంత బౌద్ధిక పరిణామం	23
ఖండం - II : వ్యవస్థ, నిర్మాణ ధృక్పథం		
4	కాస్ట్రీయ నిర్వహణ ధృక్పథం	33
5	పాటనా నిర్వహణ ధృక్పథం	46
6	ఉద్యోగిసామ్యం : మాక్స్ వెబర్	56
7	ఉద్యోగిసామ్యం : విమర్శ	71
ఖండం - III: ప్రవర్తనా ధృక్పథం		
8	మానవ సంబంధాల ధృక్పథం - జార్జ్ ఎల్జన్ మేయో	89
9	నిర్ణయీకరణ ధృక్పథం - హెర్బర్ట్ ఏ. సైమన్	102
10	వ్యవస్థ : నిర్మాణం, ప్రక్రియ, విధులు	113
11	క్రిస్ ఆర్గిరిస్	122
12	సామాజిక, మానసిక ధృక్పథం: అబ్రహం మాస్లో, ఫ్రెడరిక్ హెర్బర్ట్ టావాలూ	140
13	సామాజిక-మానసిక ధృక్పథం-డగ్లస్ మెక్ గ్రెగర్, ఫ్రూమ్ టావాలూ	149
ఖండం - IV : వ్యవస్థా ధృక్పథం		
14	చెస్టర్ బెర్నార్డ్ : లాంఛనప్రాయమైన, లాంఛనప్రాయంకాని వ్యవస్థలు	163
15	వ్యవస్థా ధృక్పథం : డేవిడ్ ఈస్టన్	170
16	అధ్యయన వ్యవస్థ భావన	176
17	నవ్య వ్యవస్థా సంస్కృతి	187
ఖండం - V : ఉద్భవ ధృక్పథాలు		
18	నూతన ప్రభుత్వ పాలన	199
19	ప్రజాబీష్ట సిద్ధాంతం	211
20	విమర్శ సిద్ధాంతం - ప్రభుత్వ పాలన	219
21	నూతన ప్రభుత్వ నిర్వహణ - ధృక్పథం	228
22	ప్రభుత్వ పాలన - ఆధునికానంతరవాదం	236
23	21వ శతాబ్దంలో పాలనా సిద్ధాంతం - చిక్కేపతి	245

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం వ్రభుత్వ విధానం

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదులు
కోవచ్చునేమోగాని, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా
అనుభవించే అవకాశాలను, హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు...”

-డా॥ చి.ఆర్.అంబేద్కర్

.అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాదు
2021

ఖండం - I: పరిచయం

1	:	ప్రభుత్వ విధానం: స్వభావం, పరిధి.....	7
2	:	లాస్ వెల్ విధాన నమూనాలు.....	21
3	:	డ్రార్ విధాన భావనలు.....	30
4	:	ప్రభుత్వ విధానం-చారిత్రక, సామాజిక, ఆర్థిక-రాజకీయ సందర్భం.....	40
5	:	ప్రభుత్వ విధానాలపై ప్రపంచీకరణ ప్రభావం.....	49

ఖండం - II: ప్రభుత్వ విధానం-దృక్పథాలు

6	:	వ్యవస్థా దృక్పథం.....	57
7	:	అంచెలంచెల దృక్పథం.....	73
8	:	రాజకీయ అర్థశాస్త్ర దృక్పథం.....	82
9	:	ఇతర దృక్పథాలు.....	93

ఖండం - III: ప్రభుత్వ విధానం-ప్రక్రియ

10	:	విధాన ప్రక్రియ-శాసన నిర్మాణ కార్యనిర్వాహక, న్యాయ శాఖల ప్రాధాన్యత.....	109
11	:	ఉద్యోగిస్వామ్యం-విధాన ప్రక్రియ.....	118
12	:	విధాన ప్రక్రియ: రాజకీయ పార్టీలు, ప్రభావ వర్గాలు.....	128
13	:	విధాన ప్రక్రియ-ప్రసార సాధనాలు.....	144
14	:	విధాన ప్రక్రియ-ప్రజా ఉద్యమాలు.....	159

ఖండం - IV: ప్రభుత్వ విధానం-మూల్యాంకనం

15	:	మూల్యాంకనం: ప్రాధాన్యత, దృక్పథాలు.....	179
16	:	మూల్యాంకనం-సంస్థాగత ఏర్పాట్లు.....	198
17	:	ప్రభుత్వవిధానం: ప్రభావ అధ్యయనాలు.....	207

ఖండం - V: ఏకవిషయ పరిశీలనలు

18	:	భూసంస్కరణల విధానం.....	223
19	:	విద్యావిధానం.....	237
20	:	రిజర్వేషన్ల విధానం.....	241
21	:	ప్రభుత్వ ఆరోగ్య విధానం.....	256

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం

ప్రభుత్వ వ్యవస్థల నిర్వహణ

"మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదలు కోవచ్చునేమోగాని, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే వలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను, హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు....."

-డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు

విషయ సూచిక

భాగం	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
ఖండం - I	ప్రభుత్వ వ్యవస్థల నిర్వహణ - భావనలు	
1	ప్రజా వ్యవస్థల నిర్వహణ : భావన, స్వభావం, పరిధి, లక్షణాలు	3
2	ప్రభుత్వ వ్యవస్థల నిర్వహణ : విశిష్టత	10
3	రాజ్యాంగ నేపథ్యంలో ప్రభుత్వ వ్యవస్థల నిర్వహణ	21
4	ప్రజా వ్యవస్థల నిర్వహణ : సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ సందర్భం	46
5	నూతన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం - ప్రభుత్వ వ్యవస్థల నిర్వహణ	68
ఖండం - II	పరిపాలన - భావనలు	
6	పరిపాలన: ఉద్యోగిస్వామ్యం, రాజకీయ కార్య నిర్వాహకుల పాత్ర	87
7	పరిపాలన: శాసన నిర్మాణ శాఖ, న్యాయ శాఖల పాత్ర	95
8	జవాబుదారితనం, ప్రతిస్పందన	108
9	పారదర్శకత మరియు సమాచార హక్కు	125
10	పరిపాలనా ప్రక్రియలో అంతర్ ప్రభుత్వ సంబంధాలు	133
ఖండం - III	వ్యవస్థ ఆచరణాత్మక వ్యూహాలు, సాధనాలు	
11	వ్యూహాత్మక నిర్వహణ	153
12	చిత్త నిర్వహణ	168
13	వ్యూహాత్మక ప్రక్రియల నిర్వహణ: అర్థం మరియు ప్రాధాన్యత	209
14	కీలక నిర్వహణ సాధనాలు	219
15	సమాచార వ్యవస్థ నిర్వహణ	236
16	పని కొలత	255
ఖండం - IV	ఉద్యమ ధోరణులు	
17	మార్కెట్ శిల్ప పద్ధతులు	269
18	రూపరచన శిల్ప పద్ధతులు	282
19	సంస్కరణలు - మార్పు నిర్వహణ	295
20	సాధికారత - రిజర్వేషన్లు	306
21	ప్రభుత్వ వ్యవస్థ నిర్వహణలో కొనసాగుతున్న మార్పు	320

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం

మొనవ వనరుల నిర్వహణ

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదలు కోవచ్చునేమోగాని,
సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను,
చాక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు.....”

-డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు

విషయ సూచిక

భాగం	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
ఖండం - I	పరిచయం	
1	మానవ వనరుల నిర్వహణ : అర్థం, స్వభావం, పరిధి, ప్రాధాన్యం	3
2	వ్యూహాత్మక మానవ వనరుల నిర్వహణ	16
3	మానవ వనరుల ప్రణాళికీకరణ, వ్యూహం	27
ఖండం - II	మానవ వనరుల భర్తీ, నిర్వహణ	
4	ఉద్యోగ విశ్లేషణ - రూప రచన	39
5	ఉద్యోగ భర్తీ, జెట్ సోల్పింగ్ (బాహ్య ఆధారిత నియామకం)	56
6	సామర్థ్య మదింపు, పదోన్నతి	65
7	పారితోషికం, వేతన వ్యవస్థ	77
8	బహుమానాలు, ప్రోత్సాహకాల నిర్వహణ	85
9	ఉద్యోగి ప్రయోజనాలు	95
ఖండం - III	మానవ వనరుల అభివృద్ధి	
10	శిక్షణ - అభివృద్ధి	111
11	పునర్ నియామకం, నైపుణ్యతల పెంపుదల	128
12	అధ్యయనం - అభివృద్ధి	141
13	నిర్వహణ - అభివృద్ధి	149
14	ఉద్యోగి సామర్థ్య పెంపుదల, వ్యూహాలు	162
15	సంపూర్ణ నాణ్యత నిర్వహణ	168
ఖండం - IV	పారిశ్రామిక సంబంధాలు	
16	ఉద్యోగి ఆరోగ్యం - భద్రత	193
17	మానవ వనరుల నిర్వహణ - ఉద్యోగి సంతోషం	214
18	పారిశ్రామిక సంబంధాలు	245
19	క్రమశిక్షణ - క్లెషాలు	258
ఖండం - V	మానవ మనరుల కార్య సాధకత	
20	మానవ వనరుల నిర్వహణ కార్య సాధకత	279
21	మానవ వనరుల తనిఖీ	288
22	పని స్థలంలో మార్పు - నిర్వహణ	298
23	ఒత్తిడి నిర్వహణ	310

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం భారతదేశ పాలన

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదులు కోవచ్చు నేమోగాని, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను, హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు...”

-డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాదు
2022

విషయ సూచిక

భాగం	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
భాగం-1	: ప్రాచీన భారతదేశ పాలన: మౌర్యులు, గుప్తుల పాలనావిధానం	7
భాగం-2	: మొగలుల పాలన	17
భాగం-3	: బ్రిటిష్ పరిపాలనా విధానం	31
భాగం-4	: భారతదేశ పాలన- వర్తమాన సన్నివేశం	39
భాగం-5	: భారత రాష్ట్రపతి	50
భాగం-6	: భారతదేశంలో కేంద్ర శాసనశాఖ- పరిపాలనా విధానం	67
భాగం-7	: పార్లమెంట్- పార్లమెంటరీ కమిటీలు	80
భాగం-8	: కేంద్రపాలనలో మంత్రిమండలి, క్యాబినెట్ కమిటీలపాత్ర	91
భాగం-9	: కేబినెట్ సచివాలయం, ప్రధానమంత్రి కార్యాలయం	103
భాగం-10	: ఎన్నికల సంఘం	116
భాగం-11	: కేంద్ర నిఘాసంఘం	125
భాగం-12	: జాతీయ మానవహక్కుల కమిషన్	133
భాగం-13	: కంప్లైలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్	146
భాగం-14	: యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్	154
భాగం-15	: భారతదేశంలో న్యాయనిర్వహణ	165
భాగం-16	: రాష్ట్ర పరిపాలనలో గవర్నర్ పాత్ర	180
భాగం-17	: రాష్ట్రపాలనలో మంత్రిమండలి పాత్ర	189
భాగం-18	: రాష్ట్ర సచివాలయం- సాధారణ పరిపాలన శాఖ	196
భాగం-19	: జిల్లా పాలన	216
భాగం-20	: గ్రామీణ పట్టణ పాలన	222
భాగం-21	: ఇ-గవర్నెన్స్, కార్గ్, ఇ-సేవ మరియు స్మార్ట్ ప్రభుత్వం	248
భాగం-22	: పౌరుగు సేవలు	260
భాగం-23	: పాలనలో సామాజిక తనిఖీ-ప్రజాసంఘాల భాగస్వామ్యం	270
భాగం-24	: భారతదేశపాలనలో ఉద్యోగ సంఘాల పాత్ర	280
భాగం-25	: భారతదేశంలో ప్రణాళికా ప్రక్రియ	289

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం
గ్రామీణ పరివేషణ

"మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదులు కోవచ్చు
నేమీగాని, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే
అవకాశాలను, హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు..."

-డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాదు
2022

విషయ సూచిక

భాగం	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
భాగం-1	గ్రామీణాభివృద్ధి: సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ సందర్భం	7
భాగం-2	గ్రామీణాభివృద్ధి దృక్పథాలు	23
భాగం-3	భారతదేశంలో గ్రామీణాభివృద్ధి పూర్వోలు	36
భాగం-4	ఇతర దేశాల గ్రామీణాభివృద్ధి అనుభవాలు: చైనా, బంగ్లాదేశ్ దేశాలలో గ్రామీణాభివృద్ధి	54
భాగం-5	గ్రామీణ తాగునీరు సరఫరా, పారిశుధ్యం	66
భాగం-6	సామాజిక భద్రత- వృద్ధాప్య పంథస్తు	75
భాగం-7	ఆహార భద్రత- ప్రభుత్వపంపిణీ వ్యవస్థ	87
భాగం-8	మహిళ, శిశుసంక్షేమ కార్యక్రమాలు	99
భాగం-9	భారతదేశ వ్యవసాయ విధానం	116
భాగం-10	గ్రామీణ మౌలిక సదుపాయాలు	130
భాగం-11	గ్రామీణ జీవనోపాధులు	138
భాగం-12	నిర్మాణాత్మక సంస్కరణలు భూసంస్కరణలు: భూపంపిణీ- ఇందిర ప్రభ	154
భాగం-13	అడవుల నిర్వహణ-షెడ్యూల్డ్ తెగలు, ఇతర సాంప్రదాయక నివాసుల చట్టం-2006	169
భాగం-14	గ్రామీణాభివృద్ధి పాలన	186
భాగం-15	పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు: పరిణామం-సంస్కరణలు	205
భాగం-16	సహకార సంస్థలు	217
భాగం-17	బ్యాంకులు	234
భాగం-18	గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలనా సంస్థ (సెర్వ)	256
భాగం-19	స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థలు- గ్రామీణాభివృద్ధి	269
20-భాగం	సామాజిక సంస్థలు- గ్రామీణాభివృద్ధి	279
భాగం-21	గ్రామీణాభివృద్ధిలో ప్రభుత్వ- ప్రైవేటు భాగస్వామ్యం	286
22-భాగం	సూక్ష్మప్రణాళికీకరణ, జిల్లా ప్రణాళికా కమిటీలు	296
భాగం-23	సమాచార హక్కు చట్టం	307
భాగం-24	ప్రపంచీకరణ - గ్రామీణాభివృద్ధి	319

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం
పట్టణ పుటపాటన

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన పన్నుగత ప్రయోజనాలనైనా వదులు కోవచ్చు నేమోగాని, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను, హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు...”

-డా॥ డి.ఆర్.అంబేద్కర్

డా॥ డి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు -
2022

విషయ సూచిక

భాగం	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
ఖండం-I	పట్టణీకరణ పూర్వోహాలు	
భాగం-1	పట్టణీకరణ దోరణులు	3
భాగం-2	పట్టణ సుపరిపాలన - భావనలు మరియు సూత్రాలు	17
భాగం-3	భారతదేశంలో పట్టణీకరణ విధానాలు, అభివృద్ధిపూర్వోహాలు	37
ఖండం-II	పట్టణ పాలనా రూపాలు	
భాగం-4	పాలనా రూపాలు, విధులు	46
భాగం-5	మునిసిపల్ కౌన్సిల్లు, కమిటీలు	63
భాగం-6	పురపాలక సంఘాల ఆర్థిక వ్యవహారాలు	69
భాగం-7	పురపాలక సంఘాల ఆర్థిక నిర్వహణ	80
ఖండం-III	పట్టణ సంస్థలు	
భాగం-8	పట్టణ స్థానిక సంస్థలు - ఇ-గవర్నెన్సు	95
భాగం-9	పట్టణ పరిపాలనా దోరణులు	107
భాగం-10	కేంద్ర, రాష్ట్ర, స్థానిక పాలన వ్యవస్థ	121
భాగం-11	కార్యనిర్వాహక, సిబ్బంది వ్యవస్థ	129
భాగం-12	పట్టణ, ప్రణాళికీకరణ	142
భాగం-13	మహానగర పాలన	154
ఖండం-IV	పట్టణ పథకాలు మరియు సేవలు	
భాగం-14	పట్టణ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు	173
భాగం-15	పట్టణ సేవలు	182
భాగం-16	పట్టణ రవాణా	194
భాగం-17	పట్టణ పర్యావరణం	205
ఖండం-V	పట్టణ పేదరికం	
భాగం-18	పట్టణ పేదరికం - భావన దోరణులు, పూర్వోహాలు	217
భాగం-19	పట్టణ పేదరిక పథకాలు	233
భాగం-20	పట్టణ గృహనిర్మాణం	246
భాగం-21	పట్టణ పేదరిక నిర్మూలన - వ్యవస్థాగత ఏర్పాట్లు	262
ఖండం-VI	పట్టణ భవష్యక్తు	
భాగం-22	జవాబుదారితనం	277
భాగం-23	సమిష్టి భాగస్వామ్యం	289
భాగం-24	పట్టణ పరిజ్ఞాన నిర్వహణ	300
భాగం-25	పట్టణాల సవాళ్లు, భవష్యక్తు	308

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం
ఎలక్ట్రానిక్ పరిపాలన

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన పన్నుగత ప్రయోజనాలవైనా వదులు కోవచ్చు
నేమోగాని, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే పలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే
అవకాశాలను, హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు...”

-డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాదు

2022

విషయ సూచిక

భాగం	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
భాగం-1	పరిపాలన- సుపరిపాలన	7
భాగం-2	ఎలక్ట్రానిక్ యుగంలో పరిపాలన	17
భాగం-3	ఎలక్ట్రానిక్ పాలన: అర్థం, పరిధి, ప్రాధాన్యత	24
భాగం-4	కంప్యూటర్- ఇంటర్నెట్ పరిణామక్రమం	32
భాగం-5	ఎలక్ట్రానిక్ పాలన- నమూనా	39
భాగం-6	ఎలక్ట్రానిక్ పరిపాలనా సిద్ధాంతాలు	44
భాగం-7	ప్రభుత్వ- ప్రైవేటు భాగస్వామ్యాలు	52
భాగం-8	ప్రభుత్వ సమాచార వ్యవస్థలు	59
భాగం-9	సమాచార సాంకేతికత చట్టం	65
భాగం-10	సమాచార విదానం- సమాచార హక్కు చట్టం-2005	69
భాగం-11	జాతీయ ఎలక్ట్రానిక్ పరిపాలన ప్రణాళిక	86
భాగం-12	గ్రామీణాభివృద్ధిలో ఎలక్ట్రానిక్ పాలన	94
భాగం-13	వట్టణ ప్రాంతాలలో ఎలక్ట్రానిక్ పరిపాలన	100
భాగం-14	ఎలక్ట్రానిక్ పరిపాలన- పౌరసేవలు	107
భాగం-15	ఆర్థికాభివృద్ధిలో ఎలక్ట్రానిక్ పాలన	115
భాగం-16	అక్షయ	124
భాగం-17	ఇ-సేవ- ప్రత్యేక అధ్యయనాలు	131
భాగం-18	భూమిపత్రాల కంప్యూటీకరణ: భూమి	138
భాగం-19	ఆస్తుల రిజిస్ట్రేషన్: కార్డ్	143
భాగం-20	జిల్లా కలెక్టర్ కార్యాలయ కంప్యూటీకరణ	150
భాగం-21	ఎలక్ట్రానిక్ పరిపాలనకు వ్యవస్థా సంసిద్ధత (E-Readiness)	158
భాగం-22	సమాచార- సాంకేతికత అగారం (Digital Divide)	164
భాగం-23	ఎలక్ట్రానిక్ పరిపాలనలో కీలకాంశాలు	170
భాగం-24	ఎలక్ట్రానిక్ పరిపాలన: సమస్యలు- సవాళ్లు	176
	అనుబంధం	184

ప్రభుత్వ పాలనాశాస్త్రం పరిశోధనా పద్ధతులు

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగల ప్రయోజనాలనైనా వదలు కోవచ్చునేమోగాని,
సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే సలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను,
హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు.....”

-డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాదు

2022

విషయ సూచిక

ఖండం - I :	సామాజిక శాస్త్రాల పరిశోధనా స్వభావం - రకాలు	
భాగం - 1 :	సామాజిక శాస్త్రాల పరిశోధనా స్వభావం, ప్రాధాన్యత	3
భాగం - 2 :	సామాజిక శాస్త్రాల పరిశోధనలో వస్తువరత	16
భాగం- 3 :	సంప్రదాయక పరిశోధనా పద్ధతులు	26
భాగం- 4 :	శాస్త్రీయ పద్ధతి	34
భాగం - 5 :	పరిశోధనా విషయం ఎంపిక	44
భాగం - 6 :	పరిశోధన ప్రణాళిక	52
భాగం - 7 :	పరికల్పనలు	63
ఖండం - II :	దత్తాంశ సేకరణ - ఆధారాలు	
భాగం - 8 :	సామాజిక సమాచార ఆధారాలు	77
భాగం - 9 :	సర్వే పద్ధతి	87
భాగం - 10 :	పరిశీలన	101
భాగం - 11 :	ప్రశ్నావళి పద్ధతి	117
భాగం - 12 :	ఇంటర్వ్యూ పద్ధతి	124
భాగం - 13 :	ఏకాంశ అధ్యయన పద్ధతి	131
భాగం- 14 :	విషయ విశ్లేషణ పద్ధతి	136
భాగం - 15 :	క్షేత్ర అధ్యయన సమస్యలు	141
ఖండం -III :	కొలమాన పద్ధతులు	
భాగం - 16 :	ప్రతిచయన పద్ధతులు	155
భాగం - 17 :	స్కేలింగ్	165
భాగం - 18 :	పరిశోధనలో కంప్యూటర్ల వాడకం	171
ఖండం - IV :	దత్తాంశ విశ్లేషణ పద్ధతులు	
భాగం - 19 :	దత్తాంశ క్రమీకరణ	181
భాగం - 20 :	దత్తాంశ విశ్లేషణ	192
ఖండం - V :	దత్తాంశ అర్థ వివరణ - నివేదిక తయారీ	
భాగం - 21 :	పరిశోధన నివేదిక తయారీ	203
భాగం - 22 :	సామాజిక పరిశోధనలోని సమస్యలు	217